

Zadanie 3.2. Monitoring i prognozowanie uwarunkowań ekonomicznych produkcji roślin ozdobnych

Okres realizacji: 2008-2014

Kierownik zadania: **dr Adam Marosz**

Celem badań jest bieżący monitoring i prognozowanie uwarunkowań w produkcji roślin ozdobnych. W 2013 roku realizowany był w dwóch podzadaniach: 1) Analiza czynników wpływających na dynamikę powstawania i rozwoju grup producenckich, na podstawie ankiet kierowanych do związków, stowarzyszeń i grup producenckich, 2) Wpływ przynależności do grupy producenckiej na efektywność ekonomiczną gospodarstwa.

Opracowanie i przygotowanie analiz opierało się głównie o przeprowadzone rozmowy bezpośrednie ze wszystkimi prezesami związków, stowarzyszeń i grup producenckich. W tym celu zrealizowano cztery spotkania i wyjazdy na rozmowy bezpośrednie. Przeprowadzono ogólne rozpoznanie aktualnego stanu związków, stowarzyszeń i grup producenckich działających aktualnie w dziale roślin ozdobnych. W 2013 roku działało 9 organizacji producenckich o różnym charakterze, skupiających łącznie 404 członków i 272 gospodarstwa, co w skali kraju daje 1,5-2% zrzeszonych. W porównaniu do innych krajów Europy, jak Niemcy czy Holandia, gdzie udział producentów roślin ozdobnych w związkach i stowarzyszeniach oraz różnych grupach producenckich wynosi 30-35%, jest to wynik na bardzo niskim poziomie. Należy pamiętać, że im większa skłonność do zrzeszania się w grupy i związki tym większa jest siła tych organizacji i większe oddziaływanie społeczne. Mimo, iż związków i grup producenckich jest niewiele, prowadzą one bardzo szeroką i aktywną działalność bezpośrednio na rzecz swoich członków, a pośrednio poprzez promocję i reklamę dla całej gałęzi danej produkcji. Szczególną uwagę zwraca brak współpracy pomiędzy różnymi związkami producentów roślin ozdobnych na rzecz wspólnych działań promocji kwiatów. Wśród głównych barier w tworzeniu grup producentów jakie wymieniano w badaniach i rozmowach znalazły się: mała produkcja i wielkość gospodarstwa – czynnik najczęściej wymieniany przez właścicieli gospodarstw mniejszych niż 0,5 ha (93,5%) i następnie wysokie składki członkowskie (80,6%). Najbardziej jednak negatywnym czynnikiem w oczach drobnych producentów roślin ozdobnych jest konieczność prowadzenia rachunkowości (prawie 97% ankietowanych w tej grupie wskazało na ten czynnik). Inaczej sytuacja przedstawia się, gdy spojrzymy na te czynniki od strony wypowiedzi producentów prowadzących większe gospodarstwa. Zaskakujące jest to, że większość z nich (75%) nie widzi dla siebie korzyści bezpośrednich ze zrzeszania i woli działać na rynku pojedynczo lub w oparciu o zasady partnerskiego działania, ale bez wstępowania do konkretnej organizacji.

Produkcja roślin ozdobnych we wszystkich trzech działach w gospodarstwach zrzeszonych jest na zdecydowanie wyższym poziomie w porównaniu z poprzednimi okresami sprawozdawczymi, zarówno pod względem jakości, ilości jak i asortymentu. Wizyty bezpośrednie w różnych gospodarstwach na przestrzeni całego okresu programu wieloletniego i prowadzona w tym zakresie dokumentacja badawcza oraz fotograficzna są tego całkowitym potwierdzeniem. Natomiast wyniki ostatnich badań i sondaży w 2013 roku oraz przeprowadzonych rozmów bezpośrednich również wskazują na to, iż gospodarstwa działające w związkach i stowarzyszeniach, czy nielicznych jeszcze grupach producenckich należą do wiodących w kraju i to one widzą cel we wspólnych działaniach marketingowych, promocyjnych czy handlowych. Areal upraw roślin ozdobnych w 151 ankietowanych gospodarstwach wyniósł 844 ha, w tym 696 ha stanowiły szkółki, 42 ha uprawy kwiatów ciętych pod osłonami i 106 ha uprawy kwiatów w gruncie. Dla porównania, powierzchnia upraw 163 badanych gospodarstw niezrzeszonych wyniosła 263,5 ha, w tym 198 ha stanowiły szkółki roślin ozdobnych, 12,5 ha uprawy kwiatów ciętych i 53 ha uprawy kwiatów w gruncie.